

Beszélgetés dr. Gergely Orsolya egyetemi docenssel, a projekt romániai vezetőjével

Női vállalkozók helyzete a RE-FEM projekt tanulságai

Október elején Sevilleban rendezték meg a RE-FEM nemzetközi Erasmus+ projekt záróeseményét, amelyen dr. Gergely Orsolya, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Társadalomtudományi Tanszékének docense, a projekt romániai vezetője vett részt. Vele beszélgettünk a programról és annak eredményeiről.

Szegedi Tímea

– *Mi is az a RE-FEM projekt?*

– A RE-FEM projekt egy 2022 novemberében indult, Erasmus+ projekt, ami most, október végén zárult. A projektben összesen hét partner vett részt, a főpályázó, a magyarországi HÉTFA Kutatóintézet mellett még hat ország – Finnország, Spanyolország, Románia, Bulgária, Szerbia és Szlovákia – képviselői működtek együtt.

A kutatás célja az volt, hogy a Covid-19 járvány utáni időszakban feltérképezzük a női vállalkozók helyzetét: kik azok, akik sikeresen túljutottak ezen a nehéz 2-3 éves gazdasági és társadalmi válságon, milyen nehézségekkel szembesültek, hogyan tudtak alkalmazkodni a válságos időszakhoz, és mi segítette őket a túlélésben. Minden résztvevő országban 80–100 kérdőívet töltöttünk ki, valamint 8 vállalkozó nővel készítettünk mélyinterjút, hogy jobban megértsük, miként tudtak sikeresen túljutni a krízisen.

– *Milyen eredmények születtek?*

– A projektben minden partnernek megvolt a szerepe, a Sapientia a kutatásokért felelt, így én a nemzetközi kutatás vezetőjeként dolgoztam. Az egyik legfontosabb következtetésünk az volt, hogy azok a

vállalkozások, amelyek már korábban is használták a digitális eszközöket – például webshopot, online marketinget vagy közösségimédia-felületeket – könnyebben vették az akadályokat, sikeresebben túljutottak a nehézségeken. Emellett azok a nők boldogultak jobban, akik gyorsan tudtak adaptálódni és új készségeket tanulni. A projekt során egy ingyenesen, bárki számára elérhető online tananyagot is kidolgoztunk, amely kilenc nyelven – köztük magyarul és románul is – hozzáférhető. Ez a kurzus elsősorban azoknak a vállalkozó nőknek nyújt gyakorlati segítséget, akik önfejlesztő módon kívánnak tanulni.

– *Nemrég Sevilleban vett részt a projekt záróeseményén, miről tartott előadást?*

– A projekt első szakaszában, nagyjából az első évben zajlott a kutatás: volt egy előkészítő fázis, majd 2023 tavaszán zajlott a kérdőíves felmérés, nyáron pedig az interjúk kutatás. Ezek eredményeiből készült el a kutatási jelentés, amelyről Sevilleban tartottam előadást.

Nagyon érdekes tapasztalat volt, hogy a női vállalkozók hasonló problémákkal szembesülnek, függetlenül attól, hogy kelet vagy nyugat-európai országról beszélünk. Azt gondolnánk, hogy a „poszt-

szocialista szemlélet” csak térségünkre jellemző, de kiderült, hogy Dél-Spanyolországban vagy Finnországban vagy Finnországban vidéki térségeiben is hasonló kihívásokkal küzdenek a vállalkozó nők. Vannak országok – például Finnország vagy Szerbia –, ahol a poszt-Covid időszakban célzott támogatási programokat indítottak a női vállalkozók számára, de a nehézségek alapvetően mindenütt hasonlóak.

A sevillei esemény egyben projektzáró és ún. multiplier (disszeminációs) rendezvény is volt, ahol az eredményeket kutatók, döntéshozók, szakpolitikusok és vállalkozónők is megismerhették. Előadásomban arról beszéltem, melyek a leg-sarkalatosabb problémák egy olyan krízisidőszak után, mint a Covid és az azt követő gazdasági válság. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a vállalkozásoknak tartósan alkalmazkodó működésre kell berendezkedniük, hiszen ma már nem beszélhetünk „válságmentes” időszakról. A hosszú távú, merev tervezés helyett rugalmas, rövid távú adaptációs gyakorlatokra van szükség.

– *Miért volt fontos a Sapientia számára ez a projekt?*

– Egyrészt a nemzetközi együttműködés mindig értékes tapasztalatokat hoz, mert így nemcsak romániai vagy erdélyi tényeket van lehetőségünk feltárni, hanem más országok adataira, gyakorlataira is rálátunk. Másrészt a közös munka új szakmai kapcsolatokat is eredményez.

Emellett, a projekt kapcsán több mint hat nemzetközi konferencián vettem részt, és egy sor közös publikáció is született spanyol, szerb és magyar partnerekkel. Nekünk, kutatóknak ez a legnagyobb motiváció: látni, hogyan működik másutt a világ, és tanulni belőle.

– *Milyen akadályok lehetnek egy ilyen projekt megvalósításában?*

Egy nemzetközi projektben természetes, hogy akadnak nehézségek. Például az online egyeztetések során sok mindent megbeszélünk, de a megvalósításnál derül ki, hogy nem mindenki ugyanúgy értelmezi a feladatokat. A projektpartnerek közül van,

aki könnyebben meg tudja valósítani a vállalt feladatokat, másoknak ez nehezebben megy – attól is függ, mekkora csapattal dolgoznak. Ahol több projekt fut párhuzamosan, és külön emberek foglalkoznak a kommunikációval, a menedzsmenttel vagy épp a kutatással, ott gördülékenyebb a munka. Nekem kicsit nehéz volt, mert sok feladat hárult rám, de szerencsére Kádár Beáta kolléganőm, az Üzleti Tudományok Tanszék oktatója is bekapcsolódott, és sok mindenben segített. A pénzügyi és adminisztratív teendők viszont így is sok időt igényeltek. Emellett az utazások is kihívást jelentettek: egy-egy konferenciára vagy találkozóra akár 10–12 órát is utazni kellett, ezért néha le kellett mondanom részvételeket. Ez a fizikai távolság sokszor valóban akadályt jelent.

– *Születtek-e helyi kezdeményezések a projekt nyomán?*

– Igen, a projekt keretében elindítottam egy női vállalkozói eseményt. Évente megszervezzük a Női Vállalkozók Napját november 19-e környékén. Idén november 25-én tartjuk a harmadik alkalmat. Ez az esemény a projektnek is láthatóságot adott, és a helyi vállalkozónők számára is közösségi teret teremtett.

– *Mit hozhat a jövő?*

– Szeretném, ha a Női Vállalkozók Napja hagyománnyá válna, és a Sapientiahoz kötődne. Az egyetemen több olyan tanszék is működik, ahol a társadalmi kihívások és a vállalkozások témája találkozik, így természetes kapcsolódási pont. Fontosnak tartom, hogy az egyetem ne csak a hallgatók felé nyisson, hanem a térségben élők számára is értéket teremtsen. A projekt lezárul, de az online tananyag, a kutatási eredmények és a kapcsolatok még sokáig életben tartják a kezdeményezést – és bízom benne, hogy újabb közös publikációk is születnek majd.

Fotó: Gergely Orsolya archívuma

